

V talnem načrtu se morajo narisati hišni vodotoki (kanali), prekopi, da voda odtaka, potem na ulico memo gredoči glavni kanal, v katerega se imajo stakati poprejšnji, z dotičnimi profili vred.

V načrtu za strešno stavo se morajo razvidni storiti dimniki, stopnice, odpori za svetlobo in požarni zidovi (zidovi zoper ogenj), kakor tudi podstrešni razdelki;

3. lice poslopja (fasada);

4. vse nenavadne sestave, posebno železne sestave, katere je v načrtu natanko popisati.

§. 7. *Merila za legopisne, nivélne, talopisne načrte in za vezanja.*

Ako gre za to, da se določi nova stavbena črta (§. 4), naj se za legopisne načrte, kedar gre za planjavo manjše velikosti, ki se ima razdeliti, ali na kateri se ima stavbena črta potegniti, vzame za dolgostne mere merilo od $\frac{1}{250}$, pri večih planjavah pa od $\frac{1}{500}$ do $\frac{1}{1000}$ prave velikosti.

Pri nivélnih načrtih naj se naredé dolgostne mere tako, kakoršne so v legopisnem načrtu; visokosti naj se napravijo v 10kratni meri dolgostnega merila.

Ako je stavišče podvržno povodnji, se mora v nivélnem načrtu vselej z modrim (plavim) barvilom razviden storiti najviši in najnižji stan vode.

Za stavbene načrte, namreč za talopisne načrte in za načrte o vezanju ostrešja naj se vzame za merilo $\frac{1}{100}$, katero merilo se more v navadnih slučajih tudi rabiti za očelja in za prereze poslopij. Za poslednje more gosposka v posebno važnih slučajih $\frac{1}{50}$ zahtevati. Podrobni načrti pri napravah iz železa ali pri nenavadnih sestavah iz lesa se morajo po večji meri narisati, da so, kolikor je le mogoče, razločni in jasni.

V vseh načrtih se imajo važnejše primére vpisati.

§. 8. Stavbeni načrt se ima podpisati od stavbenega gospodarja, risatelja in od tistega, ki prevzame stavbo. (Dal. prih.)

Politične stvari.

Ozir na državni zbor Dunajski.

Govor poslanca Greuterja.

Poslanec Greuter je govoril proti načrtu postave o znižanju koleka pri menjicah tako-le:

„Morda se boste čudili, morda se vam bo celó ne-spodobno zdelo, da se pri tej priliki jaz oglasim, kajti postava, katere premembo danes vlada in odsek nasvetujeta, ni tisto polje, na katerem za moje volilce po kmetiških občinah in posebno še za me rastejo bolečine; čevelj nas drugje žuli. Toda pri prebiranju vladinih in odsekovih razlogov lotili so se me posebno čudni pomislili; te vam moško in odkritosrčno razodeti zdi se mi vestna dolžnost; to so načela in misli, ki blisku enako čuden svit mečejo na razmere v javnem življenji našem.

Vlada pravi: „Treba mi denarja.“ Odsek pravi: „Žalibog, res je taka.“ Vlada pravi nadalje: „Da dobim denarja tudi od one vrste ljudi, ki se z menjicami pečá, moram premeniti postavo.“ Odsek reče: „To tudi mi sprevidimo; postava se mora premeniti v prid državne blagajnice.“ Zdaj pride sklep, katerega vlada in — čuda! — tudi razlogi odseka za premembo postave navajajo: „Ker nam treba denarja, je namen te vladne predloge znižanje dosedanje kolekovine.“ — Več denarja potrebovati in ga manj zahtevati, to je kaj čisto novega. Kaj pa še le razlogi, zakaj se, če se manj zahteva, več dobí! Ti so čudni in ti so me napotili, da govorim.

Odsek pravi, da se velike denarne kazni le redko dajo iztirjati. To si bomo zapomnili. (Veselost.) Ko bomo prišli do one točke v proračunu, kjer se od ubogih kmetov z vojaško silo zemljiški davek iztirjuje, se bomo sklicevali na razloge odsekov (veselost), to rečem gledé na zemljiščini davek, kajti če je prenategjen, je kmetu tudi nemogoče plačevati tolike davke. (Dobro! na desni.) Zapomnili si bomo to, kajti o kmetu nam je vlada, prisiljena — se ve da — po denarnem stanju dežele, dala lepo obljubo, da bo že tako visoke davke (pristojbine) do spremenljivih davkov potisnila; pri tem se je čudno izgovarjala tako le: „Sitna reč, ki se pa ne dá tajiti, je, da pristojbinski davek le tam obilno teče, kjer gre za reči, ki se nadzorstvu ne morejo lahko odtegniti, na pr. pri prepisih nepremakljivega blaga, pri pravicah, ki se morajo dobiti na podlagi zemljiških knjig, pri vlaganji uradnih pisem itd. Ker spada kmet večidel pod ta oddelek, se smemo veseliti na to, kar nas čaka, če se ta zbor vendar ne bo premislil.

Drug vzrok, ki ga podaja odsek, je ta: Postava mora znižati pristojbine, kajti če prav bi se določile visoke pristojbine, dobi vendar večidel njih ovadah in le majhna svotica pride v državno blagajnico. To so nove teorije! Sicer se nam je vedno povdarjalo: „Vzvišenost države, veličastnost postave, spoštovanje do postave in vsega, kar ima postaven paragraf na čelu. Danes se pa pravi: „Postava sama na sebi nima nikake veljave, mora se premeniti, kajti država od tega nič ne dobi.“ (Veselost.)

Za tem pretresa govornik razloge, zaradi katerih je vlada podala to postavo zhoru, pa poročilo odborovo, in sklepa svoj govor tako-le:

„Kaj je vsa morala te postave? Glavno načelo te postave je to-le: Pristojbine se morajo znižati, kolikor je mogoče; najbolje bi bilo, da so tako nizke, da tisti, ki prestopijo postavo, nimajo nobenega dobička od tega. To je načelo, ki se sprehaja po vsi ti postavi.

Prašam pa, gospôda: Če slišimo domoljubje, k žrtvi pripravljeno domoljubje v javnem mnenji ravno te vrste državljanov slaviti in če se nam nasproti tako pogosto, kakor se je nedavno zgodilo, povdarja spoštovanje postave, še celó gledé na one pismeno zagotovljene pravice dežel, in če se gledé pravic katoliške vesti vedno le sklicujete na faktično veljavno postavo, kako more biti ta klic do nas resen, če prihaja iz takih krogov, katerim vladini razlogi, pa tudi poročilo odsekovo — skoro bi rekel — daje tako slabo spričalo o zvestobi do postave, o žrtvovanju voljnem domoljubji, o spoštovanju postave in celó o denarni morali! Kajti po vsi vladini predlogi se vleče pritožba o brezvestnosti ravno teh krogov, ki se pečajo z menjicami, in te pritožbe odsek, ki bo tudi poznal svoje ljudi, gotovo ni zavrnil, ampak ji je kar pritrdil. Ako bi kdaj se primerilo, da bi jaz, držaje se postavne zborovalne pravice, sklical tiste kmete, ki so me volili, ne bom nikdar pozabil te vladine razloge in poročilo odsekovo vtakniti v žep; to bo res pravi Uchatusev top (dobro! na desni) proti vladajočemu sistemu in njegovo trdno podporo, ki jo ima v krogi onih, katere nam je poročilo o razlogih tako ostudno naslikalo.“ (Velika, dolgo trajajoča veselost.)

Nemška nestrpnost.

Píše se nam iz nekega nemško-avstrijskega mesta to-le: „Te dni gre neki Slovenec na tukajšnjo telegrafsko postajo, in hoče oddati depešo v Ljubljano, ki je bila slovenski pisana. Pa le po hudem boji se je značajnemu slovenskemu možu posrečilo, depešo spraviti naprej. Vnel se je bil namreč med našim Slovencem in telegrafskim uradnikom na blizo sledeči razgovor: